

VLADA CRNE GORE

GENERALNI SEKRETARIJAT

Danka Latković, šefica

Kancelarije za saradnju sa nevladinim organizacijama

UKLJUČI SE – KAKVO CIVILNO DRUŠTVO ŽELIŠ?!

“Civilno društvo u Srbiji 2018. godine-kreiranje prve Nacionalne strategije za stvaranje podsticajnog okruženja za razvoj civilnog društva”

**Organizator: Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom Vlade Republike Srbije
Beograd, 20.-21. februar 2014. godine / Sava Centar**

LJUBLJANSKA DEKLARACIJA (2008.)

o izgradnji civilnog dijaloga i partnerstva između civilnog društva, nacionalnih vlada i institucija EU

PREPORUKE INSTITUCIJAMA EU I NACIONALNIM VLADAMA

- 1. Slušati civilno društvo***
- 2. Razviti dugoročnu strategiju za održivo civilno društvo***
- 3. Usredotočiti se na stvaranje poticajnog okruženja za održivost OCD-a***
- 4. Unaprijediti pristup dokumentima i popuniti praznine u informiranju***
- 5. Primijeniti u praksi načelo partnerstva***
- 6. Pomoći u izgradnji koalicija među OCD-ovima***
- 7. Obrazovati OCD-e o tome kako pristupiti sredstvima EU-a***
- 8. Jačati sposobnost malih organizacija***
- 9. Ohrabrivati donatorsku koordinaciju***
- 10. Olakšati europsko umrežavanje***

I - STRATEGIJA SARADNJE Vlade Crne Gore i nevladinih organizacija (januar 2009.) i AP realizacije Strategije za period 2009-2011.godina

- 5 principa saradnje:**
- *PARTNERSTVO,*
 - *TRANSPARENTNOST,*
 - *ODGOVORNOST,*
 - *MEĐUSOBNO INFORMISANJE I*
 - *NEZAVISNOST NEVLADINIH ORGANIZACIJA*

OPŠTI CILJEVI STRATEGIJE:

- 1. Unaprjeđenje normativno-pravnog okvira za osnivanje i rad NVO**
- 2. Unaprjeđenje institucionalnog okvira za saradnju s NVO**

POSEBNI CILJEVI STRATEGIJE:

- 1. Unaprjeđenje informisanja, konsultovanja, učešća NVO u razvoju i procjeni uspješnosti javnih politika**
- 2. Razvijanje podsticajnijeg ambijenta za djelovanje NVO**
- 3. Unaprjeđenje finansijske održivosti NVO**

Izveštaj o sprovođenju Akcinog plana realizacije Strategije saradnje
Vlade Crne Gore i nevladinih organizacija za period 2009-2011. godine
(jul 2012.) rezultirao izradom

VLADA CRNE GORE
Generalni sekretariat
Kancelarija za saradnju
sa nevladinim
organizacijama

II - STRATEGIJA RAZVOJA nevladinih organizacija u Crnoj Gori (decembar 2013.) i AP realizacije Strategije za period 2014-2016. godina

OPŠTI CILJ STRATEGIJE je dalje unapređenje pravnih, institucionalnih i finansijskih pretpostavki za slobodno djelovanje NVO i razvoj socijalnog kapitala, kao i za partnerstvo između NVO, Vlade ...

POSEBNI CILJEVI STRATEGIJE:

- 1. veći nivo učešća NVO u definisanju i primjeni javnih politika na državnom i lokalnom nivou;**
- 2. jačanje institucionalnog okvira za saradnju sa NVO na državnom i lokalnom nivou;**
- 3. stvaranje pravnih i institucionalnih pretpostavki za veću finansijsku održivost NVO;**
- 4. kreiranje podsticajnijeg ambijenta za djelovanje i razvoj NVO;**
- 5. značajnija uloga NVO u procesu pristupanja Crne Gore EU;**
- 6. izgradnja organizacionih kapaciteta NVO.**

POREĐENJE DVIJE STRATEGIJE

Formalna **razlika u naslovu**, ali **mного je više sličnosti**, jer se ne može odvojiti razvoj NVO od unaprjeđenja saradnje sa javnim sektorom kao preduslova razvoja NVO

Proces pripreme je bio vrlo sličan, ali je razlika u tome što je kod Strategije razvoja taj proces bio normiran - kroz **OBAVEZUJUĆE KONSULTACIJE I JAVNU RASPRAVU**, dok je to kod Strategije saradnje to rađeno **“NEOBAVEZNO”** sa sviješću da proces bude transparentan i da se uključe svi akteri

Razlika je i u tome što je II Strategija pripremana u vrijeme započinjanja priprema za pregovore i značajnog uključivanja NVO u taj proces – AP za Poglavlje 23 sadrži dio o saradnji sa NVO, u kome je niz mjera u vezi sa razvojem NVO i unaprjeđenjem saradnje dva sektora, a koje su inkorporirane i u AP II Strategije

**PRVA STRATEGIJA SE BAVILA NA NACIONALNIM
DRUGA STRATEGIJA SPUŠTA SE I NA LOKALNI NIVO**

Implementacija Strategije saradnje Vlade CG i NVO rezultirala:

- povećanjem saradnje u oba smjera,
- podizanjem nivoa svijesti o potrebi saradnju i različitim, ali komplementarnim, ulogama Vlade i NVO u pluralnom demokratskom društvu,
- doprinijela smanjenju predrasuda o suprotstavljenosti javnog i civilnog sektora,
- povećanju povjerenja građana u aktivnosti NVO.

Istraživanje Ipsos strategic pulsa (septembar 2012.):

- *građani Crne Gore u većini slučajeva imaju pozitivnu asocijaciju na NVO*
- *doživljavaju NVO kao potrebne i važne, sa perspektivom za budućnost*
- *od 2006. konstantno opada % građana koji nemaju određen/jasan stav prema nevladinom sektoru, te sada on iznosi tek 10% populacije.*
- *stepen povjerenja u NVO: i dalje najviše građana ima srednje povjerenje u NVO (37%), ali je ipak porastao broj građana koji u velikoj mjeri vjeruju NVO (sa 8 na 13%).*

- **POVEĆANA TRANSPRENTNOST RADA DRŽAVNIH ORGANA**
- **UNAPRIJEĐEN KONSULTATIVNI PROCES I UČEŠĆE NVO**
- **PRVI PUTA IZVŠENA EKSTERNA REVIZIJA PROJEKATA PODRŽANIH OD SREDSTAVA OD IGARA NA SREĆU**

Konkretni rezultati – promjene

VLADA CRNE GORE
Generalni sekretariat
Kancelarija za saradnju
sa nevladinim
organizacijama

UNAPRIJEĐEN LEGISLATIVNI I INSTITUCIONALNI OKVIR

1. **Zakon o nevladinim organizacijama**
2. **Uredba o saradnji državnih organa i NVO**
3. **Uredba o postupku sprovođenja javne rasprave**
4. **Savjet za saradnju Vlade i NVO**
5. **Predstavnici NVO u nizu savjetodavnih tijela (Savjet za zaštitu od diskriminacije, Nacionalni savjet za održivi razvoj, Savjet za zapošljavanje i razvoj ljudskih resursa....)**

U radna i druga tijela, na osnovu Uredbe, u prvih šest mjeseci 2013.godine, izabrano 108 predstavnika NVO, na osnovu 105 javnih poziva za uključivanje NVO, uz napomenu da na 31 poziv nije bilo kandidata.

POVEĆANO UČEŠĆE NVO U PROCESU EI

1. **49 predstavnika NVO uključeno u 33 radne grupe na osnovu javnih poziva**
2. **Segment AP za 23 poglavlje-saradnja sa NVO, pripremila jedna od 5 predstavnika/ca NVO u Radnoj grupi za 23**
3. **Uključivanje NVO i u mjere iz osnovnih oblasti AP 23: jačanje nezavisnosti pravosuđa i borba protiv korupcije (npr. obavezuju se državni organi da pormovišu i na svoje sajtove postavljaju izvještaje relevantnih NVO...)**
4. **Koalicija 16 NVO za praćenje pregovora sa EU-poglavlje 23 (pripremila i prezentovala Izvještaj o stanju u oblasti reforme pravosuđa i ljudskih prava (poglavlje 23) u CG u period od 10.10.2012. do 1. 10.2013.**
5. **izabrana 2 predstavnika NVO u Zajedničkom konsultativnom odboru (ZKO) sa Evropskim ekonomskim i socijalnim komitetom**

Prepreke u realizaciji Strategije – naučene lekcije

- neodgovoran odnos jednog broja nosilaca aktivnosti,
- nedovoljna informisanost javnosti o Strategiji i njenim ciljevima, problemima u implementaciji, ali i o uspješnim aktivnostima
- nedovoljna finansijska podrška projektima NVO iz javnih fondova i nedonošenje podzakonskih akata
- selektivna primjena uredbi od strane nekih ministarstava
- još uvijek nedovoljan stepen razumijevanja uloge i značaja NVO i investiranja u njihov razvoj
- još uvijek neadekvatna pozicija i mandat Kancelarije za saradnju sa NVO

ODOGOVOR NA NEVEDENO :

ZAKLJUČCI VLADE KOJIMA SU ZADUŽENI NADLEŽNI ORGANI NA ADEKVATNIJU PROMJENU UREDBI, TE STVARANJU USLOVA ZA NPR, IMPLEMMENTACIJU “CENTRALIZOVANOG MODELA FINANIRANJA

I

NIZ MJERA U AP NOVE STRATEGIJE KOJE SU OSMIŠLJENE RADI RJEŠAVANJE OVIH PREPREKA.

Šta sugerisati ???

**ZA SLJEDEĆI KRUG PROŠIRENJA, ZA ZEMLJE KANDIDATE I
POTENCIJALNE KANDIDATE, LISABONSKIM UGOVOROM SARADNJA
SA CIVILNIM SEKTOROM PROPISANA KAO NOVI POLITIČKI
KRITERIJUM.**

**MULTISEKTORSKA PRIPREMA I PROMOVISANJE DOKUMENTA,
KASNIJE I NJEGOVE IMPLEMENTACIJE, SA KONSTANTNIM
NAGLAŠAVANJEM ČINJENICE DA JE, U KONTEKSTU EU
INTEGRACIONOG PROCESA, RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA JEDNAKO
VAŽAN KAO I RAZVOJ ADMINISTRATIVNIH KAPACITETA DRŽAVE, ŠTO
BI MOGLO BITI DEFINISANO KAO JEDAN OD RAZLOGA DONOŠENJA
STRATEŠKOG DOKUMENTA.**

**IZJAVA GOSPODINA ŠTEFANA FILEA “DOBRA UPRAVA JE
ESENCIJALNI ELEMENT U ISPUNJAVANJU POLITIČKIH KRITERIJUMA
BILO KOJE ZEMLJE DA BI SE PRIDRUŽILA EVROPSKOJ UNIJI. TO
ZNAČI DA CIVILNO DRUŠTVO MORA BITI UKLJUČENO U PROCES
DONOŠENJA ODLUKA“ .**

VLADA CRNE GORE
GENERALNI SEKRETARIJAT
Kancelarija za saradnju sa nevladinim organizacijama

Danka Latković

šefica Kancelarije za saradnju sa NVO
u Generalnom sekretarijatu Vlade Crne Gore

Adresa: Jovana Tomaševića 2
81 000 Podgorica – Montenegro
Tel: +382 20 482 581
Fax: +382 20 242 830
e-mail: danka.latkovic@gsv.gov.me
saradnja.nvo@gsv.gov.me